

rsk.:

Príspevek k diskusi o stíhacím letectvu.

Zásady o užití stíhacího letectva, jakož i o způsobu leteckého boje obsahuje náš polní řád stíhacího letectva. Tento předpis pochází z roku 1925, a vezmeme-li v úvahu, že byl zpracován na základě obdobného předpisu francouzského, nutno jeho zrození posunout o rok a snad i o dva ještě více zpět. Jeho vydáním byla vykonána neocenitelná služba, jak pro výcvik velitelů, tak i jednotlivců. Byly objasněny základní pojmy a stanoveny zásady, takže nyní je možná věcná diskuse. V podstatě neobsahuje tento předpis nic jiného, než zhodnocení a uspořádání zkušeností, získaných při užití stíhacího letectva za světové války, jakož i při provádění vlastního leteckého boje. Od jeho vydání uplynulo však už víc než 10 let a za tuto dobu se změnil letecký materiál tak, že je nutno podrobiti předpis revisi. Ovšem revisi spravedlivé, neboť ani dnes nikdo nepopře platnost zásady, že umění stíhacího letce záleží hlavně v manévru přibližovacím, při kterém hledíme nepřitele překvapit tím, že se skrýváme v prostorech, kam nevidí, a že využíváme mlhy, mraků a slunce. Můžeme prozradit, že tato zásada je již obsažena v čl. 20 řečeného předpisu.

Jak provést revisi tohoto předpisu? Odpověď je snadná: na základě vlastních zkušeností a se správnou perspektivou do budoucnosti. K doplnění vlastní zkušenosti je třeba studovat cizí předpisy a cizí odbornou literaturu. Co se předpisů týká, nutno konstatovat, že žádný stát s vydáním nových příslušných předpisů nespíchá, nelze se však domýšlet, že by moderní letectvo sousedních států cvičilo podle zastaralých předpisů, jistě existují alespoň nové instrukce pro výcvik. Hodnotná odborná literatura je též řídká, a tu je naší povinností upozornit na odborný tisk ruského letectva, o jehož kvalitě nejlépe svědčí to, že se s překlady ruských článků setkáváme v časopisech francouzských, německých a italských. Musí proto být i naší snahou, aby znalost takovýchto článků pronikla i u nás.

*

Nejprve se seznámíme se studií, pojednávající o manévru a střelbě stíhacího letounu proti těžkému letounu bombardovacímu; studie pochází od V. Kusnišova, a byla uveřejněna v časopise „Kurýr letecké floty“, čís. 6 a 7 z r. 1935. Z této velmi obsáhlé studie si všimneme alespoň závěrů, ke kterým autor dospěl.

a) Vezmeme-li v úvahu nynější těžké bombardovací a stíhací jednomístné letouny, je prokázáno, že hlavní směry útoku zůstávají omezeny na zadní a přední sektor. Pro stíhací letoun je tento sektor vymezen úhlem $+ \text{nebo} - 30^\circ$ vzhledem k ose směru letu toho letounu, na který útočí. Pro stíhače skýtá čelní útok mnoho výhod, je však přes to méně pravděpodobný, vzhledem k obtížnému a dlouhému manévru, který musí stíhač vykonat, chce-li se utkat s protivníkem.

Tím se přichází k závěru, že nejdůležitějším sektorem pro jeho útok je sektor zadní. Tato okolnost zdůrazňuje znovu problém výzbroje bombardovacích letounů; střelba těchto letounů musí být bez výjimky zesílena směrem dozadu, a jestliže je to možné, též směrem dopředu; to ovšem nesmí být na újmu bočních paleb. Je to z toho důvodu, že hlavními útočníky na bombardovací letouny jsou jednomístné stíhačky.

b) Klasické pravidlo, že se útočící stíhačky mají vždy držeti ve větší výšce než bombardovací letouny a že je mají napadnout útokem shora při sestupu, není správné, neboť stíhači, letící nad bombardovači, jsou jimi zpravidla dříve zpozorováni. Stíhači nemohou tak dobře odkrýt protivníka, který je pod nimi a splývá s terénem. Při tom bombardovači mohou proti útočícímu takto stíhači použít všech anebo skoro všech svých zbraní, kdežto stíhač musí při střelbě konat opravy v míření, vyplývající z rozdílné rychlosti a úhlu, pod kterým útočí. Z toho ze všeho vyplývá, že pro stíhače je výhodnější vésti útok v stejné nebo skoro stejné horizontální výšce. Výjimkou je případ, kdy útočník využívá slunce, ale i tato výhoda zaniká, mají-li střelci bombardovacího letounu tmavé brýle.

c) V situaci nepochybně lepší jsou stíhači, kteří se při přibližování a při boji drží ve výšce menší než jejich protivník. Mohou se přiblížit tajně a mohou také odkrýt bombardovače i na velkou vzdálenost (15—20 km), jestliže bombardovači neletí zrovna mezi mraky. Stíhač v takovém případě se může vzhledem k své větší rychlosti s pravděpodobností tajně umístit za ocas protivníka a z postavení o něco nižšího (ovšem mimo vrtulový vír), a hned za samým nepřitelem zahájit palbu. Také při tomto útoku je třeba provést opravy střelby, ale tyto opravy budou minimální; zvýší se také počet vypálených střel, neboť doba střelby se prodlouží, a střelba může být i přesnější, neboť může být konána individuálně. Tento způsob útoku je zvlášť vhodný pro izolovaného stíhače proti izolovanému několikamístnému letounu bombardovacímu.

d) Ze srovnání různých příkladů vyplývá, že bombardovači nemají létat v dlouhých formacích, neboť to zhoršuje jejich obranu, jsou-li napadeni s boků, ale zvláště zezadu neb i zepředu. To proto, že prodloužená formace nedovoluje bombardovačům využít proti stíhačům zbraní ze všech letounů.

e) Je také technicky nemožné, aby ze stejného směru útočila početnější formace stíhačů. Musí to být postupných vlnách, anebo musí útočit z několika směrů.

*

K správnému zhodnocení naznačených zde úvah nutno připomenout, že jsou to závěry z r. 1935. Od té doby se letecký materiál částečně opět změnil, bombardovací letouny jsou ještě rychlejší a jsou vyzbrojeny i kulomety, které střílejí pod trupem směrem dozadu. Už byl také zkonstruován letoun, který měl střelce s kulometem na konci trupu. Je také třeba přezkoušet, v jaké míře působí na skrytý přibližovací manévry stíhače vrtulový vír, t. j. jak daleko se mu musí stíhač vyhýbat. Zjistěte bude tento vliv jiný u bombardovacího letounu s třemi motory, z nichž jeden je umístěn v čele trupu, nežli u letounu s motory po stranách trupu. Též závěr uvedený v d) jest jen všeobecný a zasluhoval by, aby byl podroben kritické úvaze. Konečně úvaha v odstavci e) budí v nás zvědavost, v jak vlastně velké formaci je možno s nynějším stíhacím materiálem útočit z jednoho směru.

Ke konci se zdá vhodným zdůraznit, že účelem těchto řádků bylo dáti vzor a směr k věcné diskusi o skutečných případech. Diskuse o pouhém významu slova jsou plané a zbytečné. Musíme setrvat u podstaty věci, a tou jest úkol, který u stíhacího letectva je a bude jednoduchý a stále stejný: zničit v čase co nejkratším největší počet nepřátelských letadel i personálu.